

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.8.2026

Warszawa, elektroniczny znacznik czasu

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 3068 Pana Posła Łukasza Horbatowskiego wraz z grupą posłów, w sprawie zasad przeliczania emerytur dla osób, które skorzystały z prawa do wcześniejszego przejścia na emeryturę przed 2013 r., proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że wychodząc naprzeciw oczekiwaniom emerytów urodzonych w rocznikach innych niż rok 1953 (kwestię emerytur osób urodzonych w roku 1953 unormowano ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. zmieniającą ustawę emerytalną), postulujących rozwiązanie problemu sposobu ukształtowania *vacatio legis* art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, które wywołało wspomniany w interpelacji Pana Posła efekt zaskoczenia części świadczeniobiorców, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opracowano projekt ustawy o ustalaniu wysokości emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla osób, które do dnia 6 czerwca 2012 r. przeszły na emerytury na zasadach obowiązujących osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. (UD204).

W ocenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej część emerytów z roczników innych niż rok 1953 została rzeczywiście pokrzywdzona sposobem wprowadzenia art. 25 ust. 1b do polskiego systemu emerytalnego. Emeryci (mężczyźni urodzeni w latach 1949-1952 i w roku 1954 oraz kobiety urodzone w latach 1954-1959), którzy z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą wystąpili przed 6 czerwca 2012 r., zaś powszechny wiek emerytalny osiągnęli po 31 grudnia 2012 r. zostali zaskoczeni zmianą prawa i nie mieli możliwości podjęcia działań dostosowawczych, zapobiegających niekorzystnym skutkom nowelizacji ustawy emerytalnej. Należy przypomnieć, że ustawę nowelizującą z 11 maja 2012 r. ogłoszono w Dzienniku Ustaw 6 czerwca 2012 r., zaś jej przepisy, w tym omawiany art. 25 ust. 1b, weszły w życie 1 stycznia 2013 r. Uszczerbek poniesiony przez wskazaną grupę nie jest tożsamy z doznany przez emerytów urodzonych w roku 1953, niemniej wymaga podjęcia określonych działań naprawczych i uregulowania sytuacji prawnej tej grupy w sposób, który przywróciłby zaufanie jej przedstawicieli do państwa i stanowionej przez nie prawa.

Należy zaznaczyć, że Trybunał Konstytucyjny i Sąd Najwyższy nie kwestionują zasadności istnienia w polskim systemie prawnym przepisu art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Jego funkcjonowanie uzasadnia się tym, że zapobiega on sztucznej kapitalizacji wartości emerytury powszechnej. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał w orzecznictwie, że prawo do przejścia z emerytury wcześniejszej na emeryturę powszechną wytworzyło mechanizm godzący w zasadę solidaryzmu społecznego. Osoby pobierające emeryturę wcześniejszą, które nie kontynuują zatrudnienia, a zatem nie wnoszą do systemu emerytalnego nowych składek, zyskują na odłożeniu w czasie momentu przejścia na emeryturę powszechną. Im dłużej pobierają one emeryturę wcześniejszą, tym wyższa staje się kwota należnej im w przyszłości emerytury powszechnej. Wynika to stąd, że wraz z wypłatą emerytury

wcześniejszej waloryzowane są zapisane na koncie indywidualnym składki oraz kapitał początkowy, a także zmniejsza się średnia długość życia, które to czynniki wpływają na wysokość przyszłego świadczenia. Tym samym dochodzi do sytuacji, w której pobierana emerytura wcześniejsza uszczupla zgromadzone w czasie aktywności zawodowej składki, a wysokość emerytury powszechnej rośnie. Taki stan rzeczy powoduje nałożenie na pozostałych ubezpieczonych obowiązku finansowania wypłaty tej części emerytury w wieku powszechnym, która nie znajduje pokrycia we wcześniej wniesionym (i już wydanym, tj. pomniejszonym o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych) wkładzie ubezpieczonego, stanowiącym zasadniczy element podstawy obliczenia emerytury. Judykatura i doktryna prawa zgodnie uznają, że taki mechanizm jest niezgodny z podstawowymi zasadami prawa ubezpieczeń społecznych oraz konstytucyjną zasadą solidaryzmu społecznego.

Sama idea pomniejszania podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych jest słuszna i zgodna z zasadą sprawiedliwości społecznej. Pozostają jednak zastrzeżenia co do sposobu jej wprowadzenia do porządku prawnego. Zbyt krótki okres *vacatio legis* ustawy z dnia 11 maja 2012 r., doprowadził do stanu, w którym część emerytów z roczników innych niż rok 1953, została zaskoczona zamianą prawa w sposób, który w demokratycznym państwie prawa nie powinien mieć miejsca. Według danych przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przepisy projektowanej ustawy będą miały zastosowanie do około 67 tysięcy osób.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizowane są aktualnie uwagi zgłoszone w procesie uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania, dotyczące rozwiązań prawnych przyjętych w projekcie ustawy. Po zakończeniu prac analitycznych dokument zostanie skierowany do dalszego procedowania na szczeblu Stałego Komitetu Rady Ministrów, zaś o jego ostatecznym kształcie zadecydują kolejne etapy procesu legislacyjnego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/